

[Hastrup.]

udvalget regner med, at der medgår 2.400 arbejdstimer til et parcelhus, nævner murerfaget, at man har været nede på 1.500 arbejdstimer, hvor der har været mulighed for planlægning og rationalisering. Andre tal viser endog et endnu lavere arbejdskraftforbrug for parcelhusbyggeriet. Endelig bestrider murerfaget påstanden om, at det indirekte arbejdskraftforbrug skulle være lige så stort ved muret byggeri som ved montagebyggeri. Det er selvfølgelig svært for ikke sagkyndige at afgøre, hvem der har ret, og murerfaget er jo uægtelig part i sagen. Alligevel forekommer dets indvendinger meget vægtige, og jeg kan egentlig ikke forstå, at hverken boligministeriet eller kapacitetsudvalget har taget skridt til at kommentere disse indvendinger. Den højtærede boligminister har heller ikke villet imødekomme murerfagets ønske om at nedsætte et hurtigt arbejdende udvalg med repræsentanter for bl. a. murerfagets rationaliseringsudvalg, således at arbejdskraftforbruget ved rationaliseret muret byggeri kunne blive underkastet en mere alsidig belysning. Et sådant udvalg synes ellers så meget mere påkrævet, som kapacitetsudvalget ikke har omfattet repræsentanter for det praktisk arbejdende byggeri bortset fra montagebyggeriet, idet hverken arkitekterne, byggeindustrien, entreprenørerne, håndværksmestrene eller svendene har været med.

Der er selvfølgelig ingen tvivl om, at store fordele og store fremskridt vil kunne opnås gennem et bedre planlagt og rationaliseret byggeri, og at en udvikling i denne retning er ønskelig. Men spørgsmålet er, om det ikke netop er den nuværende regulering, der hindrer denne planlægning og rationalisering. Spørgsmålet er også, om fremskridtene vil kunne opnås gennem en favorstilling for montagebyggeriet. Hvis dette byggeri er så meget bedre og så meget billigere end andre former for byggeri, skulle man jo formode, at det let ville være i stand til at hævde sig i en fri konkurrence, mens man omvendt må frygte, at adskillige af rationaliseringens fordele vil gå tabt, hvis den skal gennemføres under en statsfavoriserings beskyttende vinger. Den højtærede boligminister agter at praktisere den påtænkte favorisering ved at tildele montage-

byggeriet et stadig stigende antal af de statsgarantier, der er til rådighed. Fremsættelsestalen indeholder ganske vist en forsikring om, at der ikke vil blive stillet krav om anvendelse af bestemte materialer, men det tilføjes både i fremsættelsestalen og i bemærkningerne, at byggeriet skal være tilrettelagt med henblik på anvendelse af præfabrikerede dele i størst mulig udstrækning, og at byggeriet som helhed skal være rationelt tilrettelagt. Ved et ændringsforslag til den bestående lovs § 23 indføres ordene „for at fremme langtidsplanlagt industrialiseret byggeri“. Jeg vil gerne bede den højtærede minister her eller måske senere i udvalget om at forklare, hvad der skal forstås for det første ved ordene „som helhed er rationelt tilrettelagt“, for det andet ved udtrykket „størst mulig udstrækning“ i forbindelse med bemærkningerne om anvendelse af præfabrikerede dele og for det tredje ved udtrykket „langtidsplanlagt industrialiseret byggeri“. Jeg synes, det er vigtigt for os at få dette at vide.

I kapacitetsudvalgets betænkning tales der om, at de indsendte byggeprojekter skal bedømmes på grundlag af vejledende interne retningslinjer for arbejdskraftforbruget. Med hvilken motivering har kapacitetsudvalget mon ønsket at holde sådanne retningslinjer hemmelige, og hvordan vil man i øvrigt administrere disse retningslinjer?

Mit parti må tillægge det afgørende betydning, at man som et vigtigt skridt henimod en fuldstændig liberalisering af byggeriet med deraf følgende effektiv konkurrence stiller alle byggeformer og materialer lige, såfremt de opfylder landsbyggelovents bestemmelser, at der ikke ved boligministeriets administration gives nogen bestemt byggeform en favorstilling eller skabes usikkerhed med hensyn til, at det alene bør være evnen til at hævde sig i fri konkurrence, der er bestemmende for opnåelse af igang sættelsestilladelser og statsgarantier, og at antallet af den her i landet og i alle andre lande stadig mere foretrukne boligtype, nemlig parcelhuset, ikke over en længere årrække låses fast på et maksimeret produktionsniveau.

Den højtærede boligminister er besjælet af et ønske, som vi for så vidt alle har let ved at dele; han vil på én gang øge byggeriet og mindske finansieringsbehovet. Det